

Co se stalo...

Co je jedna vteřina v životě člověka? Krátký časový okamžik, člověk jich prožije obrovské množství, a přece ten kratičký časový úsek má tu moc proměnit vám celý život.

V ten den, kdy jsme si chtěli dopřát odpočinek po natírání fasády na baráku a následném úklidu, jsme si vyjeli s manželem na kole do německého městečka, byli jsme tam už několikrát, měli jsme to tam rádi. Ten den byl otevřen jejich krásný kostel, vrhla jsem se na focení, vznikly krásné fotky, prošli jsme si městečko, cestou domů jsme si odpočinuli u jezera, zdálo se, že to bude zase krásný výlet. Cesta od jezera domů se mi stala osudnou, vystoupali jsme do kopce, následoval příjemný sjezd z kopce přes obec Hainewalde. Na křižovatce pod kopcem jsem se potkala s mladou řidičkou projíždějící příčnou ulicí, šlapala fest na plyn, jela rychlostí nejméně 70 kilometrů za hodinu, navíc od oné křižovatky pouhých 200 metrů bydlela. Polevila v pozornosti, upřela svůj zrak do mobilu, jedna vteřina stačí, aby se situace na silnici změnila, náhle se před ní objevil cyklista. Nepamatuji se, jak se to stalo, viděla jsem manžela na druhé straně silnice stavícího si své kolo na stojánek, poté jsem ztratila vědomí. Manžel se otočil, když slyšel obrovskou ránu, viděl auto řítící se obcí a vezoucí mne na kapotě, hrnulo kolo před sebou, jelo ještě 20 metrů, než zastavilo, pak jsem spadla na zem. Hlavou jsem rozbila přední sklo auta, z boku auta byly díry od kola a nohou. Byl to obrovský náraz, mozek, mícha byly otřeseny, navíc jsem měla zlomené oba očníkové oblouky, otevřené zlomeniny obou kotníků, četné odřeniny a popálenou nohu od kapoty auta. Manžel se jenom bezmocně díval, co se děje. Někdo z přihlížejících diváků zavolal sanitku. Záchranáři rychle přijeli, mé tělo leželo bezvládně na silnici v tratolišti krve, srdce přestalo pracovat. Bylo nutné použít defibrilátor. „Rychle nabít a pal.“ Srdce nenaskočilo. „Znovu nabít a pal.“ Konečně srdce naskočilo. Sebrali mne a odvezli do Žitavy, odtamtud mne vrtulníkem vezli do Drážďan. Standa vše sledoval, muselo to pro něho být strašné, prožíval nejistotu, strach, co bude, cítil obrovskou bezmoc. Slzy se draly ven spolu s obavami, co bude. Nikdo by to nechtěl zažít, co moje Věruška, přežije to, nebo ne? Následovalo několik bezesných nocí. Objevila se policie a začalo vyšetřování. Německá policie vyšetřuje nehody úplně jinak, nic neměřila, nedala řidiče dýchnout, aby byla jistota, že nepožila alkohol nebo drogy.

Standa vše sledoval ze zahrady jedné paní, která ho k sobě pozvala, nelíbilo se mu, jak to policie vyšetřuje, dodatečně si změřil vzdálenosti a provedl fotodokumentaci. V německých obcích mají radary na měření rychlosti, tady bohužel žádný nebyl. Smůla byla ta, že jsem jela po vedlejší silnici, nikdo neví, jak k nehodě došlo, nebyl žádný svědek, který by dosvědčil, co se skutečně stalo. Problém byl taky v tom, že jsem Češka a stalo se to na německé půdě. Objevují se různé hypotézy, mohla jsem zastavit na kraji silnice a řidička věnující pozornost svému mobilu mohla vyjet ze svého pruhu a smést mne tak, kdyby jela v obci povolenou rychlostí a věnovala se plně řízení, stihla by včas zastavit. Je to přehledná křižovatka se širokou silnicí a dostatečným výhledem na sbíhající se silnici, mohla mne vidět v dostatečném předstihu, navíc když manžel stál na druhé straně. Je to, jako kdyby to někdo naplánoval tak, aby došlo k té nehodě.

V Drážďanech mi během 10 dnů udělali šest těžkých operací, navíc jsem byla uvedena do umělého spánku, ve kterém jsem setrvala dva dny. Museli mi operovat mozek, bylo tam krvácení do druhé mozkové pleny, odstranili mi subdurální hematom, provrtali díru do čela, nosem zavedli hadičku na odvodu mozku, museli mi operovat míchu, zpevnit ji ve čtvrtém obratli, operovali mi oba kotníky, kosti zpevnili šrouby. Operace mi hradila všeobecná zdravotní pojišťovna. Standa musel každou operaci podepsat, máme kamaráda rodilého Němce, který nám pomohl a Standovi přeložil vše, co se mnou budou dělat. Operovali mne i v noci, prostě jak to bylo potřeba. Na doléčení mne přepravili do kliniky Bavaria v Kreische. Je to obrovská klinika věnující se těžkým pacientům právě po úrazech, bylo tam také mnoho diabetiků, mnozí z nich byli bez končetin, chyběla jim ruka nebo kus nohy a učili se samostatně pohybovat. Pohled na ně mne lekal. Začala jsem si uvědomovat sama sebe až po měsíci. Mozek je milosrdný, těžké chvíle vypíná, neuvědomovala jsem si, že by mne operovali, nevím ani o strašlivých bolestech, bylo to, jako kdybych spala. Proto nemám strach z umírání. Když jsem nabyla vědomí, říkala jsem si, že mám tady asi nějaký úkol, který musím splnit. Proč bych jinak přežila tu strašnou nehodu? Uvědomovala jsem si, že mám všechny končetiny, v tu chvíli jsem cítila vděčnost, navíc jsem nikdy nepochybovala o tom, že budu chodit. Všichni mi říkali, že se budu učit chodit.

Můj první pohled do zrcadla po nehodě mne hodně vylekal. Viděla jsem ženu sedící na invalidním vozíku, s vyholenou hlavou, zalepeným čelem, se sondou do nosu, se rty, které se dotýkaly nosu, s krčním límcem, s mnoha

odřeninami na rukou, vyhublé ruce i nohy, pod vozíkem se houpal katetr, pravá noha byla vězněna v pevné botě připomínající přeskáč, levá noha byla uvězněna v jakémsi plastovém obalu, to že jsem já? Trápila mne levá ruka, byla nepohyblivá, neuměla jsem ji natáhnout, sevřít v pěst, byla nepřírozeně zkroucená, přesně taková, jako mají lidé po mozkové obrně. Jsem levák, dostala jsem velký strach, když bude nepohyblivá, budu úplně nemožná, nebudu schopna nic dělat, nebudu se umět o sebe postarat. Říkala jsem si, když rozhýbu ruku, bude vyhráno. Byla jsem zcela závislá na sestřičkách, které mne oblékaly, myly, posazovaly na vozík a odvážely, kam bylo potřeba, ukládaly do postele, nebyla jsem schopna vůbec ničeho. Neuměla jsem si vyčistit zuby, vymáčet zubní pastu, dojít na toaletu, ani mobil jsem nebyla schopná dát do nabíječky. Velkým problémem byla toaleta. Nešlo se mi vykakát, musela jsem zvonit na sestřičku, aby mi otevřela postel, která byla zamčená a nebyla jsem schopna sama z ní vylézt, posadila mne na vozík a odvezla na toaletu, když jsem měla pocit, že potřebuju, sundala z vozíku, posadila na toaletu, když se podařilo, pomohla mne omýt, obléknout, znovu dát na vozík a odvézt k posteli a uložit mne tam. Ve všední den to ještě šlo, o víkendech bylo méně personálu a sestřičky se snažily si ušetřit práci, řešily to tím, že pod vás daly jakýsi hrnec, vleže a v takových podmínkách je nemožné toto vykonat. Člověk zakoušel jaké to je, být zcela závislý na druhých, stále čekáte, je to vše nepříjemné, nemůžete se pořádně vyspat, najíst, neumíte se umýt, nejsem schopna vykonávat základní lidské úkony, je to psychicky náročné, jste obtěžující člověk, který vyžaduje pomoc pro základní lidské potřeby. Hlava pracuje na plné obrátky, jsem vězněna ve vlastním těle, uvědomujete si svou bezmoc.

Vzpomínky

Byla jsem zdravá pohyblivá holka, pohyb byl můj život. Když jsme šli s tatínkem na procházku, všichni šli spořádaně vedle, jenom já jsem vesele poskakovala všude kolem, byla jsem zvědavá, mnohdy to dopadlo tak, že jsem obyčejně šlápla do louže, umazala jsem se a doma byl trochu mazec. Od 5 let jsem chodila do sportovní gymnastiky, hrozně mne to bavilo, považovala jsem za normální, že zvládám na kladině rozštěp, přemet dozadu do provazu, kotoul. Učily jsme se my, dívky, skákat salta i z kladiny, měly jsme takový pás kolem pasu, který se dal na obou stranách držet, dělaly jsme si legraci, že kdyby se stal neviditelným a my zůstaly viset ve vzduchu, že by to bylo zajímavé. Naše paní trenérka byla přísná, rozcvička byla náročná, vzpomínám, že velmi často jsme dělaly sto sedů a lehů, milovala jsem to. Na trávě jsme se se sestrou učily různé přemety, rondáty, hvězdy, provazy, byly jsme neúnavné. Tatínek nám dokonce na chalupě namontoval hrazdu, kde jsme trénovaly výmyky. Mým vzorem byla Věra Čáslavská, viděla jsem se v představách na olympiádě. Bohužel, paní trenérka otěhotněla a gymnastika skončila, na takovém malém městě nebyl nikdo jiný, kdo by se dětem v gymnastice věnoval. Tatínek chodil do práce sám, maminka se starala o tři děti, nemohli mne vozit do nějakého většího města. Své dětství jsem hojně trávila v tělocvičnách, přihlásila jsem se do Sokola, sportovních her. V tělocviku jsem vynikala, paní učitelka mne dávala za vzor a mnohdy jsem předcvičovala. Občas jsem si vymyslela nějakou bláznivinu a tu jsem pak také provedla. Tenkrát jsme přeskakovali kozu, nechala jsem si vytáhnout nohy až na doraz, a kozu jsem skutečně přeskočila. S kamarádkou jsme si nahrabaly hromadu listí, před ní jsme daly roští, to byl odrazový můstek, a skákaly jsme salta. V létě jsme je skákaly v našem obýváku z gauče do peřin, v zimě ze střechy garáže u kamarádky do sněhu.

Maminka ráda zpívala, chtěla, abych chodila do pěveckého kroužku, chodila jsem, nemělo to dlouhého trvání, u mne vítězil sport. Tatínek se nám věnoval, chodil s námi lyžovat, bruslit, jeli jsme vláčkem dvě stanice, vystoupili jsme a odtamtud šli pěšky domů. Zasel v nás radost z pohybu.

Ráda jsem chodila do školy, učení mne bavilo, prostě ráda jsem se dozvíдалa nové věci. Vzpomínám, že když jsem byla nemocná, tatínek seděl u mé postele a říkal: „Věruško, tobě to učení tak jde, byl bych rád, kdybys studovala.“ Vzpomínám na náš třídní kolektiv, byl skvělý. Já jsem milovala

paní učitelku, která nás učila češtinu a tělocvik. Kolikrát mi chtěla při tělocviku dávat záchranu, já jsem ty cviky zvládala bez záchrany a jednou se stalo, že jsem ji při rozběhu na rondát praštila rukou pod oko, měla tam pěknou modřinu. Milovala jsem skákat kotoul letmo, naskládalo se mi tam 10 spolužáků, s rezervou jsem je přeskočila a sbalila se do kotoulu. Líbil se mi dlouhý let vzduchem. V radosti a v pohybu uběhla léta na základní škole. Dělal jsem přijímačky na střední ekonomickou školu. Byla jsem přijata a těšila jsem se na nové předměty a na to, co mě čeká. Zнала jsem jednu budoucí spolužačku, se kterou jsem se potkávala na závodech. Bavilo mne psaní na stroji a těsnopis. Psací stroj jsem si půjčila ze školy, byl to starý a těžký Remington, který jsem musela odtáhnout od autobusu domů. Ve druhém ročníku jsme dělali státnice z psaní na stroji, dosahovali jsme rychlosti přes 200 čistých úhozů za minutu. Museli jsme udělat tabulku, to už bylo obtížnější. Škoda, že dnes už ty státnice k ničemu nejsou. Ani těsnopis dnes člověk neuplatní, uměli jsme zapisovat jednání, která probíhala mezi lidmi ústně. Vypadalo to jako klikyháky, ale je v tom systém, pomohlo mi to při přenáškách na vysoké škole, když jsem chtěla zachytit myšlenku pana profesora. Navíc tomu nikdo nerozuměl, mohla jsem si psát cokoli. Pomalu jsme pronikali do tajů ekonomie, začali chápat účtování. První hodina ekonomiky nás překvapila, pan profesor se zeptal: „Když ráno vstanete, jaké máte potřeby?“ Všichni jsme se začali pochechtávat, pan profesor nám chtěl říci, že ekonomie uspokojuje lidské potřeby, vyrábí se nádobí, aby bylo v čem vařit a z čeho jíst. Byla to léta poznávání, blížil se čas maturit a dalšího rozhodování co dále. Před maturitami jsem poznala svého budoucího manžela. Vystudoval také ekonomku a pracoval jako účetní. Chtěla jsem ještě studovat. Prosila jsem svého tatínka, aby mne podpořil finančně ve studiu. On už se těšil, že druhé dítě se osamostatní a nebude mne muset ještě živit, a já ho prosím, abych mohla ještě studovat. „Mohu ti dávat měsíčně jen 500 korun.“ Byla jsem šťastná, že to mohu zkusit.

Tatínek šel ještě dále a vyjednal v práci auto, které mělo dovést na přijímačky, můj přítel tam také studoval, a proto nám mohl poradit s cestou, jak se tam dostat. Vyjeli jsme ráno, abychom měli časovou rezervu. Podařilo se nám dostat do dopravní zácpy a nabrat velké zpoždění, začala jsem být hodně nervózní, čas zkoušky už nastal, a my byli stále na silnici. Tatínek říkal: „Ta tu zkoušku neudělá.“ Do posluchárny jsem přišla s nejméně půlhodinovým zpožděním, dělala se zkouška z matematiky, všichni už pilně počítali, vzala

jsem si zadání a procházela příklady, ani s jedním příkladem jsem si nevěděla rady. Vybavovala se mi vzpomínka na našeho středoškolského ředitele, který nás měl na matematiku, jak po velké písemce z matematiky prohlásoval: „Všichni, kdo se hlásí na vysokou školu, mají za pět.“ Zastavila jsem se u čtvrtého příkladu a začala počítat, postupně jsem vypočetla všechny příklady. Čekal nás ještě ústní pohovor, na chodbě jsem vyslechla hlasy uchazečů, co se vše na přijímačky naučili, nemohla jsem se s nimi rovnat. Nedopadlo to asi tak špatně, za pár dní jsem držela dopis a četla zprávu, že jsem přijata ke studiu. Nastalo období nových výzev. Přijela jsem do Prahy, ubytovala se na koleji, nevěděla jsem, jak se odtamtud dostanu do školy, jede tam tramvaj, které číslo. Když jsem zaplatila kolej, nějaké jídlo, tramvajenku, musela jsem shánět skripta, občas si koupit jízdenku, abych se taky dostala domů, zjistila jsem, že ta pětistovka od tatínka nemůže pokrýt všechny moje potřeby. Bylo potřeba si přivydělat na nějaké brigádě. Na koleji se objevili dva pánové a lákali nás na natáčení české televize, bylo to poměrně dobře hodnocené, mezi natáčením bylo dost času, který se dal využít ke studiu, šla jsem do toho. Časem jsem se přihlásila jako pomocná vědecká síla, uměla jsem psát na stroji, pomáhala jsem profesorům přepisovat jejich vědecké články. Podařilo se mi složit zkoušky tak, že jsem dosáhla na prospěchové stipendium, nakonec jsem získala dost peněz na pokrytí všech výdajů. Postupovala jsem k cíli zkoušku po zkoušce. Zkouškové období byl nenáviděný čas pro studenty, bylo potřeba se prokousat mraky stránkami, snažit se pochopit, o čem čtu, a složit zkoušku. Potom přišla na řadu další zkouška a zase další, každý semestr jich bylo pět.

Má životní dráha se mohla ubírat úplně jiným směrem. Cestou ze školy mne oslovil pán z modelingové agentury a zval mne na schůzku, očividně měl o mne zájem. Já jsem dala přednost studiu, přišlo mi to v tu chvíli jistější.

Po prvním ročníku jsem se vdávala, byli jsme zamilovaní a těšili jsme se, jak budeme hospodařit, já jsem byla stále na koleji, manžel bydlel na ubytovně od práce, občas jsem u něj přespávala. Ve třetím ročníku jsem otěhotněla, zkomplikovalo mi to studium. Vyjednala jsem si individuální studijní plán, znamenalo to vyjednat si termíny zkoušek, stihnout toho co nejvíce do porodu. Domluva s profesory byla konstruktivní, byli ochotni mi vyjít vstříc, horší to bylo s asistentkami, ty si myslely, že stejně nedostudují, takových případů už tam bylo mnoho. Jednou jsem šla na zkoušku přímo k panu profesorovi, ten mne vyzkoušel, zapsal známku do indexu a poté jsem se měla domluvit v kanceláři s asistentkou, ta se na mne osopila, když však viděla